
Minneord

OSS IMELLOM

Peter Fredrik Holst Hjort døde 1. januar 2011, 86 år gammel.

Høsten 1968 ble han av Kirke- og undervisningsdepartementet anmodet om å lede utbyggingen av det medisinske fagområdet ved Universitetet i Tromsø, som var vedtatt opprettet av Stortinget 28. mars samme år. For å kunne gå videre med prosjektet stilte han i en betenkning til statsråd Bondevik klare krav til forpliktende oppfølging for å kunne ta på seg ansvaret. For Hjort var det avgjørende at politikerne ble klar over det ansvaret de hadde, før de la det over på dem som skulle løse oppgaven. På dette tidspunkt sto medisinen i sentrum for diskusjonen om universitetet: Det skulle utnevnes en leder bare for den medisinske planleggingen. Hjort var klar på at det skulle bygges et universitet, ikke bare en medisinsk skole. Regjeringen aksepterte hans synspunkt, og 20. januar 1969 ble det første interimsstyret med Hjort som leder oppnevnt.

Fra første stund ledet han også gruppen som skapte Medisinsk studieplan, Universitetet i Tromsø, «den lille halvørde», som la opp til en ny og fremtidsrettet legeutdanning som brøt fundamentalt med tidligere studieplaner og som senere ble inspirasjon for legeutdanningen internasjonalt.

Hjort ledet interimsstyret i en avgjørende periode frem til desember 1973, preget av vekt på rekruttering, fagutbygging, fysisk utbygging og en krevende strid om tomtevalg for det nye universitetsområdet. Ikke minst var det avgjørende for Hjort kontinuerlig å holde presset på de politiske myndigheter ved like. I ettertid kan man gjøre seg noen tanker om hvordan Universitetet i Tromsø ville ha utviklet seg dersom det i perioden frem til oljekrisen i 1974 ikke hadde vært et stort press for fysisk og personellmessig utbygging.

Høsten 1973 ble Peter F. Hjort valgt som universitetets første rektor, men valgte å gå tilbake til sin stilling ved Rikshospitalet etter en uenighet med studentrepresentantene i valgforsamlingen om noen grunnleggende prinsipper. Senere fremholdt han at dette ikke utviklet seg til noe uvennskap, men at han fant at nok var nok.

I årene som fulgte (1975 – 94) bygde han opp Avdeling for helsetjenesteforskning ved Statens institutt for folkehelse i Oslo og fungerte samtidig som tilsynslege ved Ullern alders- og sykehjem.

Han kom tilbake til Tromsø i 1994 som gjesteprofessor. Han skapte da grunnlaget for Senter for aldersforskning, som han ledet de neste seks år. Tanken på å etablere et nasjonalt senter i geriatri lå øverst på ønskelisten. Ikke bare med tanke på forskning – minst like viktig var det å stimulere utdanningen innenfor geriatri og gerontologi. Han var en foregangsmann når det gjaldt å forberede oss på utfordringene som ventet i kjølvannet av «eldrebølgen». Tanken om å få dette til på Elisabeth-senteret lå ham nær og han var leder for forprosjektet, som de lokale politikerne satte en stopper for. Hans innstilling var som alltid «vi må videre».

De siste årene av sitt liv var han intenst engasjert i eldreomsorg, håndtering av medisinske feil og forebyggende virksomhet – med en foredagsaktivitet som var uten grenser, alltid engasjerende og inspirerende. Han satte sin kone Tone umåtelig høyt. Da hun mot slutten av livet ble pleietrengende, drev han etter gode venners utsagn Norges beste sykehjem i hjemmet på Blommenholm.

På Universitetet i Tromsø tar vi nå farvel med den person som i startfasen, med nær familie, gode medarbeidere og ikke minst tidligere universitetsdirektør Willy Haugli, var avgjørende for at universitetet fikk en start med stor bredde og stor dybde, med nyskapende undervisning og med forskning av høy internasjonal kvalitet. Hans grunnleggende innstilling var at helsepersonell på alle plan må praktisere både med hjernen og hjertet. Han inspirerte oss, som han inspirerte mange. Universitetet i Tromsø takker Peter F. Hjort for hans store innsats for et universitet i nord.

Publisert: 4. februar 2011. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.11.0135

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 23. mars 2026.